

KARTEPE İLÇESİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN “HERGELECI İBRAHİM YAĞLI GÜREŞLERİ” ÜZERİNE BİR İNCELEME

Levent ATALI¹, Betül BAYAZIT², Eray ATALI³

¹Kocaeli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Kocaeli / Türkiye

²Kocaeli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, Kocaeli / Türkiye

³Uludağ Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Bursa, / Türkiye

Sorumlu yazar :

E-posta:leventatali@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, Kocaeli Kartepe İlçesi'nde düzenlenen Hergeleci İbrahim Yağlı Güreşlerinin bir çok yönü ile incelenmesidir. Bu inceleme kapsamında Hergeleci İbrahim'in güreş hayatı, Kartepe İlçesi ile olan ilişkisi ve adına düzenlenen organizasyon süreçleri birçok yönü ile ortaya konulmuştur. Nitel araştırma yaklaşımı ile gerçekleştirilen çalışmanın verileri döküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir.İlgili yazılı ve görsel literatürden elde edilen veriler sunulmuştur.Çalışmada elde edilen verilere göre, Hergeleci İbrahim'in yağlı güreş sporunda ciddi başarılarının olduğu ve geleneksel hale gelen bir etkinlikle başta güreş sporu olmak üzere ilçede sporun gelişmesine katkı sağladığı görülmektedir.Hergeleci İbrahim Yağlı Güreşleri organizasyonu kapsamında düzenlenen etkinliklerle ilçenin sosyal hayatına ayrıca önemli bir katkı sağlanmıştır.Sonuç olarak, uzun yıllardır düzenlenen bu etkinliğin birçok yönü ile ilçeye büyük katkı sağlayacağı söylenebilir. Bu katkıları sıralayacak olursak; spor tarihinde yer edinen bir büyüğümüzün yeni nesillere tanıtılması, yağlı güreş sporuna ilginin artırılması, ilçenin spor ve sosyal hayatına değer katması ile ilçenin tanıtımı ve markalaşması açısından da büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yağlı Güreş, Etkinlik, Kartepe, Hergeleci İbrahim

STUDY ON “HERGELECI IBRAHİM OIL WRESTLING” REALIZED IN KARTEPE DISTRICT

Abstract

The aim of this study is to examine many aspects of Hergeleci İbrahim Oil Wrestling in Kartepe. Within the scope of this study, Hergeleci İbrahim's wrestling life, his relationship with Kartepe District and the processes of the organization on his behalf have been put forward with its many aspects. The study was conducted based on the qualitative research technique with the document review method. The data obtained from the related written and visual literature have been analyzed with content analysis. According to the data obtained in the study, Hergeleci İbrahim has serious achievements in oil wrestling and contributes to the development of sports in the district, particularly in wrestling sports, with an event that has become traditional. Hergeleci İbrahim Oil Wrestling organization also contributes to the social life of the district with the activities organized within the scope of the organization. Consequently, as an event held for many years, it can be said that it has a side contributing to the district with its many aspects. These contributions are the introduction of a great man, who has a place in the history of sports, to new generations, increasing the interest in grease wrestling sport, adding value to the sports and social life of the district and also contributing to the promotion and branding of the district.

Keywords:Oil Wrestling, Event, Kartepe, Hergeleci İbrahim

1. GİRİŞ

Tarihsel süreçte başarılı bir yönü ve bölgeye olan katkıları ile öne çıkan bireyler adına örnek bir şahsiyet olarak hatırlanması üzerine adına organizasyon düzenlenen veya adı bir esere verilen insanlar vardır. Bu insanların örnek kişiliği, başarıları ve bölgeye olan katkılarının olması, başarısının ve yeteneğinin birçok kişi tarafından takdir görmesi onu tanınır kılmaktadır.

Türk spor tarihinde spor kültürü, önemini her zaman korumuş özellikle savaşa hazırlık olarak görüldüğü için devletler tarafından desteklenmiştir. Türklerin sporu tarihten günümüze kadar önemsemesinin nedenlerinden bir diğeri de geleneksel sporlarımızı sürdürmesidir. Geleneksel sporlarımızdan güreş buna güzel bir örnektir (Dervişoğlu, 2012).Güreş sporu ülkemizde bir çok bölgede festival formunda etkinliklerle uzun yıllardır düzenlenmektedir.

Stoeltje (2005) festivalleri, halkın bir araya gelme ihtiyacını karşılamak üzere belirli periyotlarda gerçekleştirilen kültürel aktarımların sağlandığı etkinlikler olarak tanımlamıştır. Festivaller halkın hafızanı tazeleyen ve geleneklerin devam etmesini sağlayan bir özelliğe sahiptir (Akt: Ursavaş, 2018).

Bu tür bir geleneğin uzun yıllardır aktarımı rolünü üstlenen Kırkpınar Yağlı Güreşleri örnek gösterilebilir. Küçükaltan ve ark. (2005) tarafından Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin bölgenin kalkınmasına turizm yönü ile etkisi üzerine yaptıkları çalışmada, yağlı güreşlerin bölgeye olan katkıları belirtilmiştir. Sosyo-kültürel yatırımlar daha çok eğlence, kültür hizmetlerini ve bunların sunulduğu tesisleri ve alanları kapsadığını ortaya koyan çalışmalarında, bu alana yönelik eğlence ve kültürel yatırımlar istenilen düzeyde yapılması bölgenin çok yönlü gelişmesine katkı sağlanmış olacaktır. Bunun tersi durumunda ise bölgede yaşayan insanlar için cazip olmayan bir bölge konumunda olabilecektir.

Bu aşamada bu tür etkinliklerin düzenlenmesi ve turizm faaliyeti olarak bölgeye katkı sağlaması büyük önem arz etmektedir. Diğer ve arkadaşları, (2016) alternatif turizmin farklı özellikleri içermesi açısından birçok turizm çeşidini bünyesinde barındırdığını ve bu çeşitlilikten biri olan spor turizminin birçok yönü ile öne çıkmakta olduğunu ve spor aktivitelerinin çeşitliliği ile de farklı faaliyetleri bünyesinde barındırması ile alternatif bir turizm çeşidi olduğunu belirtmiştir.

Spor turizminin ülkelere getirdiği kazanımların büyük olmasından dolayı elde edebilecekleri kazanımları arttırmak amacıyla birçok ülke rekabet içerisindedir. Spor turizmi ile kültürel, sosyal yaşama, sağlığa ve birçok alana ciddi katkılar sağlanmaktadır (Akın ve ark., 2016).

Bu çalışma kapsamında incelediğimiz Hergeleci İbrahim de Güreş sporundaki başarıları ve örnek sporculuğundan dolayı tanınan ve Kartepe İlçesi Sarımeşe bölgesinde adına güreş festivali düzenlenen bir spor adamıdır. Tarihte yer edinmiş ve özellikle spor tarihinde yer alan kişilerin spor seyircisi gibi büyük bir kitleye hitap etmesinden dolayı bilinirlikleri daha çok olmaktadır. Bu bilinirlik ulusal düzeyde zaman zaman da uluslararası düzeyde olmaktadır.

Türk spor tarihinde özellikle güreş sporunda birçok sporcu adına bu tür festival ve organizasyonlar düzenlenmekte ve adları spor tesislerine verilmektedir. Adının verildiği organizasyonun yapıldığı bölgenin tanıtımına yerel ve ulusal düzeyde ilgi görmesine sebep olmaktadır. Bu çalışmanın konusunu içeren yağlı güreşlerle ilgili Kocaeli bölgesinde birçok organizasyon düzenlenmektedir.

Tablo 1. Kocaeli Bölgesi Yağlı Güreş Organizasyonları

Organizasyon Adı	Bölge
Hünkar Çayırı Yağlı Güreş Şenliği	Gebze
Paşa Yağlı Güreşleri	İzmit
Taşköprü Hasat Sonu Şenlikleri ve Yağlı Güreşleri	Derince
Sekapark Yağlı Güreşleri	İzmit
Yağlı Pehlivan Güreşleri	Karamürsel
Gölcük Belediyesi Yağlı Güreşleri	Gölcük

Bu çalışma ile Kartepe İlçesinde düzenlenen Hergeleci İbrahim Yağlı Güreşlerinin birçok yönü ile incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu inceleme kapsamında Hergeleci İbrahim'in güreş hayatı, Kartepe İlçesi ile olan ilişkisi ve adına düzenlenen organizasyon süreçleri ile beraber Bu yağlı güreş sporuna ilginin artırılması, ilçenin spor ve sosyal hayatına değer katması ve ayrıca ilçenin tanıtımı, markalaşmasına katkı sağlaması yönü incelenmiştir.

2. Hergeleci İbrahim'in Hayatı

Baba adı Halil olan Hergeleci İbrahim'in doğum yeri Bulgaristan'ın Ragrat şehrinin Şumlu (Deliorman) Ezerce köyüdür. Doğum tarihi h. 1278, M. 1862, ölüm tarihi ise H. 1313, M. 1917 yılıdır. Kabristanı Sarımeşe bölgesinde yer almaktadır. İlk güreş ustası anne tarafından dedesidir. Güreşlerde iyi sonuçlar almaya başladıktan sonra o dönemin usta pehlivanlarından Deli Hafıza çırak olmuştur. Hergeleci İbrahim'in boyu 1,85, kilosu 90 kg, göğüs 124, Pazu 42,5 cm'dir. Hergeleci İbrahim kendinden sonra cihan şampiyonu namı alan çırağı Ahmet Pehlivanı yetiştirmiştir. Mısırlı Abbas Halim Paşa'nın Başpehlivan Arap Sait'i yenerek namını İstanbul'da duyurmuş ve Paşanın Başpehlivanı olmuştur. Edirne ve Hayranbolu'da Adalı Halil'i güreş meydanından kaçırmıştır. Kartal Soğanlıkta yapılan güreşlerde Kurtdereli ile berabere

kalmıştır. Dönemin ünlü pehlivanları ile birçok güreşler yapmış ve çoğunu kazanmıştır. Hergeleci İbrahim kendi icadı olan birçok oyunu bulmuştur. Yılmaz (1995) belirttiği üzere Kırkpınar Yağlı Güreşlerinde Cumhuriyet öncesinde başpehlivan olmuştur. 1901'den sonra Sarımeşe'de yaşamış bir erkek, iki kız sahibi olan güreşçi kalp yetmezliğinden vefat etmiştir. (www.kartepe.bel.tr)

Foto 1. Hergeleci İbrahim

Kaynak: ed: Atalı, 2011

Hergeleci İbrahim Kültür, Sanat ve Spor Şenliği / Güreşleri

Güreşlerin tarihi 1964 yılında kurulan Sarımeşe Köyü Güzelleştirme ve Kalkındırma Cemiyeti tarafından 1975 yılına kadar Hergeleci İbrahim anısına düzenlenen yağlı güreşlere dayanmaktadır. O yıllarda yapılan güreşler Merhum Hergeleci İbrahim adına düzenlenmekteydi ve para ödülleri verilmekteydi. 1968 yılında yapılan güreşlerin jüri heyetinde Gazanfer Bilge ve İrfan Atan gibi güreşte önde gelen kişiler de yer almıştır (Foto 2-3).

İZMİT
Sarımeşe Köyü Yarınları 3 Temmuz Pazartesi Günü
TARİHİ
Merhum Hergeleci İBRAHİM Yağlı Pehlivan Güreşleri

Ordulu Mustafa M. Ali Yağcı
Sarımeşe Köyü Yarınları
İsmail Hakkı Yağcı, İsmail Hakkı Yağcı
Fehmi Yağcı, Yavuz Yağcı

Tevfik Turgut Mehmet Korkmaz

KARA ALI
Gökçe Yağcı
Gökçe Yağcı
Nazım Yağcı
Ayhan Yağcı
Hafız Karataş
İbrahim Yağcı
Kemal Yağcı
Eyyup Yağcı
Davut Yağcı

HAKEMLER
İRFAN DEMİR
NURİ YILMAZ
GEMAL ÇELİK
BİRİN MUSTAFA
EMİR YILMAZ
MURAT HÜSEİN
İRFAN ATAN

Onkın Seyirci Rahetle Oturabilir, Dazlı Giderek Güzeleceğimizi Olup Her Tarafı İhtiyaşlar Tevrik Edinmişiz.

Kaynak: millikütüphane.gov.tr

Foto 2. Güreş Davet İlanı 1975

İZMİT
SARIMEŞE Köyü Güreşleri
7 TEMMUZ 1968 PAZAR Günü

Mehmet Ali Yağcı
KARA ALI
GÖKÇE YAĞCI
T. ÇAKIR
NURİ YILMAZ
AYHAN ÇELİK
Hafız KARATAŞ
İBRAHİM YAĞCI
KEMAL YAĞCI
EYYUP YAĞCI
DAVUT YAĞCI

ORDULU MUSTAFA
AYDIN DEMALIK
ARDA KUMRALI
M. ÇAKIR
GEMAL ÇELİK
SARILAR
M. ÇAKIR
M. ÇAKIR
M. ÇAKIR

HAKEMLER
GEMAL ÇELİK
NURİ YILMAZ
BİRİN MUSTAFA
EMİR YILMAZ
MURAT HÜSEİN
İRFAN ATAN

Jüri Heyeti
GEMAL ÇELİK
NURİ YILMAZ
BİRİN MUSTAFA
EMİR YILMAZ
MURAT HÜSEİN
İRFAN ATAN

Kaynak: millikütüphane.gov.tr

Foto 3. Güreş Davet İlanı 1968

Güreşler daha sonra 2004 yılında dönemin belde belediyesi tarafından tekrar düzenlenmeye başlamıştır. Belediye tarafından düzenlenen organizasyonun adı Geleneksel Hergeleci İbrahim Kültür Sanat ve Spor Şenliği'dir. Organizasyon davetiyesinde görüldüğü üzere birçok etkinliğin yapıldığı görülmektedir. Organizasyon bir festival içeriğine sahip olmuştur. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi şenliğin birçok boyutunda belde belediyesi olan Sarımeşe Belediyesi'ne destek vermiştir. (Foto 4). Organizasyon içeriği ileriki yıllarda belli zamanlarda içeriği sadece güreşle sınırlı kalmış bazı yıllar içeriğine diğer sünnet, konser gibi etkinlikler ilave edilmiştir.

PROGRAM

01. TEMMUZ 2005 CUMA

09:30: SÜNNET KONVOYU (BELEDİYE ÖNÜNDEN)
11:00: SÜNNET SÖLENİ
14:00: MEVLİD (GÜREŞ ALANI)
14:30: PILAV İKRAMI

02. TEMMUZ 2005 CUMARTESİ

(KÜLTÜREL , SANATSAL VE SPOR TİF ETKİNLİKLER GÜNÜ)

15.00 SPOR YARIŞMALARI
ATLETİZM YARIŞMALARI
BİSİKLET YARIŞMALARI

16.00 KÜLTÜREL , SANATSAL ANİMASYON GÖSTERİ VE YARIŞMALARI

YÖRESEL YEMEK YARIŞMASI
YÖRESEL BAYANLAR GÜZELLİK YARIŞMASI
(YÖRESEL KIYAFET İLE)
YÖRESEL ŞİİR YARIŞMASI
YÖRESEL TÜRKÜ YARIŞMASI
POP STAR YARIŞMASI
ÇUVAL YARIŞMASI
YOĞURT İÇİNDE PARA BULMA YARIŞMASI
HALAT ÇEKME YARIŞMASI
KAŞIKTA YUMURTA TAŞIMA YARIŞMASI

18.00 HALK OYUNU FOLKLÖR GÖSTERİLERİ

SARİMEŞE BELEDİYESİ HALK OYUNLARI EKİBİ
SUADIYE BELEDİYESİ HALK OYUNLARI EKİBİ
ARMELİT HALK DÂNSLARI TOPLULUĞU

03. TEMMUZ 2005 PAZAR

10:00 KABRİSTAN ZİYARETİ
(BELEDİYE ÖNÜNDEN GİDİŞ)

10:30 MEHTERAN EŞLİĞİNDE ER MEYDANINA GELİŞ
11:00 GÜREŞLERİN BAŞLAMASI
15:00 AĞALIK SEÇİMİ
17:30: PROTOKOL KONUŞMALAR VE ÖDÜL TÖRENİ
18:30 ANİMASYON GÖSTERİLERİ
19:30 STEP AEROBİK GÖSTERİLERİ
20:30 BÜYÜK KONSER
TARIK MENGÜÇ (ŞAKŞUKA) - (UHDE) SEÇİL - JALE PARLITI
TUBA HATUN - PERİHAN - YAĞIZ - SÜLEYMAN YAĞCILAR
(FIS FIS İSMAIL)

BOYLAR	1NCİ	2NCİ	3NCÜ	4NCÜ
BAS	160 YTL	120 YTL	60YTL	60 YTL
BAS ALTI	120 YTL	90 YTL	45 YTL	45 YTL
BÜYÜK ORTA	112 YTL	84 YTL	42 YTL	42 YTL
KÜÇÜK ORTA	104 YTL	78 YTL	39 YTL	39 YTL
DESTE BOY	88 YTL	66 YTL	33 YTL	33 YTL
TOZKOPARAN	80 YTL	60 YTL	30 YTL	30 YTL
TEŞVİK	72 YTL	54 YTL	27 YTL	27 YTL
MİNİK	64 YTL	48 YTL	24 YTL	24 YTL

KOCAELİ
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

Sarımeşe

1-3 TEMMUZ 2005

2. GENEKSEL HERGELECI İBRAHİM
KÜLTÜR SANAT VE SPOR ŞENLİĞİ

SÜNNET SÖLENİ
SPOR YARIŞMALARI
YÖRESEL YARIŞMALAR
HALK OYUNLARI
YAĞLI GÜREŞLER
KONSER

TÜM HALKIMIZ DAVETLİDİR

Sarımeşe Belediyesi Mazlum Osman Çayırı Sarımeşe - İzmit / KOCAELİ

Foto 4. Etkinlik Davetiyesi 2005

Kaynak: www.yerelnet.org.tr/sarimeşe

Foto 5. Sarımeşe Yağlı Güreş Alanı

Kaynak: Kartepe Belediyesi Basın Yayın Müdürlüğü 2018

Sarımeşe bölgesinde yapılan güreşler Sarımeşe Belediyesi Mazlum Osman Çayırı olarak adlandırılan alanda yapılmaya başlanmıştır. Daha sonra bu alan belediyenin düzenlemesi ile yağlı

güreşlerin yapıldığı bir alan olarak özel olarak inşaa edilmiştir (Foto 4). Daha önceleri bu alan At İdman Merkezi olarak da kullanılmıştır.

Foto 6. Heregeleci İbrahim Yağlı Güreşleri Sporcular - 2017

Kaynak: Kartepe Belediyesi Basın Yayın Müdürlüğü 2018

Sarımeşe’de 2004 yılından itibaren yapılan güreşlere halk yoğun ilgi göstermekte ve birçok sporcu ve farklı yaş kategorisinde mücadele etmektedir.Halkın ve sporcuların yoğun ilgisi sonucu yerel ve ulusal basında daha çok ilgi görerek bölgenin tanınırlığına ve organizasyonun bölge tanıtımına katkısı olmaktadır. (Foto 6,7,8)

Foto 7. Heregeleci İbrahim Yağlı Güreşleri Seyirciler - 2017

Kaynak: Kartepe Belediyesi Basın Yayın Müdürlüğü 2018

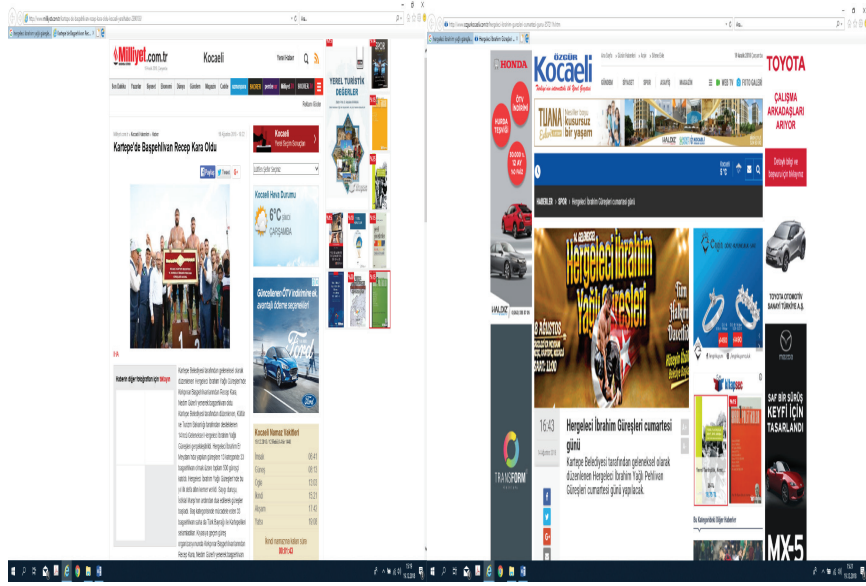

Foto 8. Ulusal ve Yerel Basında Hergeleci İbrahim Güreşleri

kaynak: www.milliyet.com.tr, www.ozgurkocaeli.com.tr

3. SONUÇ

Sonuç olarak, uzun yıllardır düzenlenen bu etkinliğin birçok yönü ile ilçeye katkı sağlayacağı söylenebilir. Bu katkılar spor tarihinde yer edinen bir büyüğümüzün yeni nesillere tanıtılması, yağlı güreş sporuna ilginin artırılması, ilçenin spor ve sosyal hayatına değer katması ile birlikte ilçenin tanıtımı ve markalaşması için de büyük önem taşıdığı düşünmekteyiz.

Hergeleci İbrahim Güreşlerinin bir festival etkinliği kapsamında gerçekleşmesi yerel halkın ve il dışından gelebilecek olan turistlerin ilgisini çekmektedir. 2004 yılından günümüze bu güreşlere katılan her sporcu, güreş ağaları ve ödül alan başpehlivanlar artık bölgenin ve özellikle Kartepe'nin tanıtım elçisi olmuştur. Kocaeli ilinde düzenlenen diğer etkinliklerle beraber özellikle spor özelinde yağlı güreş organizasyonları ile bölgenin turizm potansiyeline önemli bir katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

Öneriler

Spor temalı İlçe modeli ile turizm ve tanıtıma yönelik bütüncül bir yaklaşım ortaya koymak ve aşağıdaki önerileri bu tema etrafında gerçekleştirmek için;

- Hergeleci İbrahim'in ve adına düzenlenen organizasyonun yer aldığı bir kitap çalışması yapılabilir.
- Güreşlerin yapıldığı alanda güreşe özgü bir spor müzesi inşaa edilebilir.
- Güreş organizasyonunun markalaşması için tanıtıma yönelik çok yönlü bir planlama gerçekleştirilebilir.
- Güreş organizasyonunun içeriğini farklı etkinliklerle zenginleştirip birkaç güne yayılan etkinlikler düzenlenebilir.
- Yerel etkisini ulusal düzeye çıkarmak için daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

Akın, A., Akın, A. ve Öztürk, H. (2016) Spor Turizminin Gelişimi ve Etkileri Konusunda Yöneticilerin Bakış Açısının Değerlendirilmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9 (42), 1933-1942.

Dervişoğlu, M. (2012) Kırkpınar Güreşlerinin Halkbilimsel Açından İncelenmesi. Trakya Üniversitesi Sosyal

Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.

Diker, O. Ve ark.(2016) Hava Sporları Turizmi ve Safranbolunun Hava Sporları Potansiyelinin Belirlenmesi. Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6 (1) 84-100.

Ed: Atalı, L. (2011) Kocaeli Dünden Bugüne Pehlivanlarımız. Kocaeli Büyükşehir Yayınları. Kocaeli.

Kartepe Belediyesi Basın Yayın Müdürlüğü 2018

Küçükaltın, D. Ve ark. (2005) Bölgesel Kalkınmada Kültürel Turizmin Etkisi: Kırkpınar Yağlı Güreşleri Örneği. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6 (1).

Ursavaş, Ö. (2018) Manisa'nın Akhisar İlçesinde Kutlanan Çağlak Festivali Üzerine Bir İnceleme. Motif Akademi Halkbilim Dergisi, 11(23)111-123.

Yılmaz, T. (1995) Tarihi Kırkpınar Güreşleri.Edirne Belediyesi Kültür Yayınları. Edirne.

www.milliyet.com.tr (Erişim tarihi:2018 Eylül)

www.ozgurkocaeli.com.tr (Erişim tarihi: 2018 Ağustos)

www.yerelnet.org.tr/sarimeşe (Erişim tarihi: 2018 Ağustos)

www.kartepe.bel.tr(Erişim tarihi: 2018 Ağustos)

www.millikütüphane.gov.tr (Erişim tarihi: 2018 Ağustos)